

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติด ภัยคุกคามสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติทั่วโลกมาเป็นเวลาช้านาน อาจกล่าวได้ว่า ปัญหายาเสพติด จัดเป็นปัญหาที่ทุกประเทศ กำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะต้องสูญเสียทรัพยากรในด้านต่างๆเป็นจำนวนมากในการแก้ไขปัญหาแล้ว ยาเสพติดยังเป็นต้นตอที่จะนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่นๆอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหายิวรุ่น ปัญหาโสเภณี ซ่องโจร และการพนัน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

จากรายงานของสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์ยาเสพติดโลก ประจำปี 2551 ระบุว่า ทั่วโลกมีประชากรเกือบ 200 ล้านคน เป็นผู้ใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย ถ้าแยกในรายละเอียด มีคนประมาณ 162 ล้านคนเสพกัญชา ซึ่งถือว่ามีจำนวนมากที่สุด ส่วนคนที่ใช้ ยาฮี ยาบ้า มีประมาณ 35 คน นอกจากนั้น ยังมีคนทั่วโลกอีกประมาณ 16 ล้านคนใช้ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ที่เหลืออีก 13 ล้านคนเสพโคเคน ประเทศตะวันตกประสบปัญหาเรื่องโคเคนมากที่สุด เพราะคนในประเทศเหล่านี้เสพโคเคนในระดับที่เป็นอันตราย ส่วนยาบ้าถือเป็นปัญหาหลักในเอเชีย ได้มีการประมาณการว่า ในปัจจุบันตลาดค้ายาเสพติดทั่วโลก มีเงินหมุนเวียนถึง 322,000 ล้านดอลลาร์ต่อปี ประเทศไทย เป็นหนึ่งในประเทศที่ต่อสู้กับปัญหา ยาเสพติด มาอย่างยาวนาน รัฐบาลในแต่ละยุคมีความพยายามที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างจริงจังมาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ ความรุนแรงของปัญหายังคงดูเหมือนว่าจะไม่ลดลง แต่กลับมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้เปิดเผยว่าตัวเลขการจับกุม นักค้ายาเสพติดในช่วงปี 2549-2550 มีจำนวนมากเกินกว่าในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งในแง่บวกสะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ได้ทุ่มเท และจริงจังในการตรวจค้นและจับกุมยาเสพติดมากขึ้น แต่หากมองในทางกลับกัน การจับกุมนักค้ายาเสพติดที่เพิ่มขึ้นย่อมชี้ให้เห็นว่าผู้เสพภายในประเทศมีความต้องการยาเสพติดมากขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขยังพบว่าสถานการณ์การระบาดของยาเสพติดในขณะนี้มีความรุนแรงมากขึ้น มีผู้ติดยาเพิ่มสูงขึ้น มีการใช้ยาเสพติดมากขึ้น

โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิง อายุน้อยลง จากเดิมที่ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-24 ปี รองลงมาคือ 15-18 ปี แต่ปัจจุบันอายุของผู้ติดยาเสพติดในกลุ่มอายุระหว่าง 13-18 ปีมากที่สุด โดยยาเสพติดที่มีการระบาดมากยังเป็นยาบ้า รองลงมา ได้แก่ กัญชา และยาเสพติดประเภทสารระเหย เพราะยาเหล่านี้มีราคาไม่ค่อแพงและหาซื้อได้ง่าย แม้แต่ทางอินเทอร์เน็ต สะดวกต่อการซื้อหาของวัยรุ่น

นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมของวัยรุ่นในการเสพยามีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีการเสพยาเสพติดในสถานที่พัก โดยเฉพาะตามอพาร์ทเมนต์หรือหอพักมากขึ้น แทนที่จะมั่วสุมตามสถานบันเทิงหรือคลับบาร์ดังเดิม รวมถึงรูปแบบของยาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น เช่น การนำยาหลายชนิดมาผสมกัน เรียกว่า “ค็อกเทล” เช่น ยากลุ่มประสาท ยาคลายเครียด ยาเสียวสาว ซึ่งการเสพยาหลาย ๆ ตัวนั้น ก็จะทำให้การบำบัดรักษาทำได้ยากขึ้นด้วย อีกทั้งการบำบัดรักษาที่ผ่านมา พบว่า ผู้ติดยาสมัครใจเข้ารับการบำบัดน้อยมาก ส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการบำบัดโดยส่วนใหญ่จะมาจากผู้ต้องหาที่ถูกจับแล้วส่งมารักษา โดยในปีที่ผ่านมา ในจำนวนประมาณ 8 หมื่นคนนั้น มีผู้สมัครใจเข้ารับการบำบัดประมาณ 2 หมื่นคนเท่านั้น แต่ผู้ที่เข้ารับการบำบัดเพราะถูกจับกุมมีถึง 5 หมื่นคน ส่วนอีก 1 หมื่นคน ต้องโทษและมีคดี เหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุให้การแก้ไขปัญหามีความลำบากมากยิ่งขึ้น

การแพร่ระบาดของยาเสพติด ในปัจจุบันยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยยาบ้ายังคงเป็นยาเสพติดที่ต้องเฝ้าระวังในทุกพื้นที่ นอกจากนี้ยาเสพติดในกลุ่ม Club drugs อาทิเช่น ยาไอซ์ โคเคน เป็นยาเสพติดอีกกลุ่มหนึ่งที่จะต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ นอกจากนี้ยังมีองค์กรอาชญากรรม (Organized crime) ที่คอยหาผลประโยชน์หรือใช้ช่องทางในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับยาเสพติดและมึคดีต่าง ๆ เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายออกมาบังคับใช้ แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือปราบปรามองค์กรเหล่านี้ได้มากนัก

จากปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้น รัฐบาลได้ตระหนักถึงเห็นถึงปัญหาและจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ จากส่วนราชการหลายฝ่าย ในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดจึงได้ตรากฎหมายขึ้นก็คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 อันมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2519 มีการกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของระเทศ และภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนี้ให้มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน ขึ้น โดยมีบทบาทภารกิจในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสัมฤทธิ์ผลเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีอำนาจตามกฎหมายโดยเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) ซึ่งหมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมถึงพศติ เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต

และเจ้าพนักงานอื่น ในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2 519 มาตรา 14 และมีอำนาจสืบสวนผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (17) ดังนั้นสถานะความเป็นเจ้าพนักงานของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้อำนาจ สืบสวน จับกุม จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2 519 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติ มาตรการในปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2 550 ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ต้องยึดถือหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ระเบียบสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการออกบัตรประจำตัวและการรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) โดยเคร่งครัด

จากกฎหมายที่ออกมาเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) และด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัดดังกล่าวนี้เอง จึงส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะในการดำเนินการปราบปรามกลุ่มที่เป็นลักษณะขององค์กรอาชญากรรม (Organized crime) ทางด้านยาเสพติดซึ่งจะมีลักษณะที่ซับซ้อนในการแบ่งหน้าที่กันทำ เนื่องจากการผลิต การค้ายาเสพติด เป็นเรื่องของการแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงินที่มหาศาลผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจึงได้มีการพัฒนาวิธีการต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อน ปกปิด ยากแก่การเข้าถึงล่วงรู้ถึงความเป็นไปในองค์กรอาชญากรรมได้ทำให้ยากต่อการปราบปราม ที่ซึ่งส่งผลให้กระบวนการของรัฐที่จะนำมาซึ่งพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับบุคคลเหล่านั้นค่อนข้างลำบากมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ทางรัฐบาลจะเร่งปราบปรามมากเพียงใด ยาเสพติดก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และยาเสพติดที่กำลังระบาดมากที่เข้ามาในประเทศของเราก็คือ ยาบ้า และยาไอซ์ ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นที่กำลังติดยาเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ถึงแม้จะมีการปราบปรามมากเพียงใด ยาเสพติดก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีการเสนอข่าวแทบทุกวัน ซึ่งเห็นได้ว่ามีการจับกุมพวกพ่อค้ายาเสพติด ได้แทบทุกวัน ยึดยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก ไม่เว้นแต่ละวัน ยังไม่รวมกับพวกที่สามารถหลบซ่อนให้พ้นจากการจับกุมไปได้ อีกเป็นจำนวนมากซึ่งปัจจัยที่ดึงดูดให้มีการค้ายาเสพติดกันเป็นจำนวนมาก คือผลตอบแทนที่มีมูลค่ามหาศาล ซึ่งถ้าทำการหลบซ่อนให้พ้นจากการจับกุมของเจ้าหน้าที่ไปได้ ยา

เสพติดก็จะมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น จากการขาย ยาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติดก็จะนำทรัพย์สินที่ได้จากการขายยาเสพติด นำมาแปลงเป็นทรัพย์สิน ที่ทำให้ดูเหมือนได้มาอย่างถูกต้อง สุจริต อาจนำเงิน ไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ บ้าน ที่ดิน รถยนต์ หรืออาจเปิดกิจการบังหน้าเช่น ไนต์คลับ เปิดโต๊ะสนุก หรืออาจเปิดเต็นท์รถยนต์ มือสอง บางรายอาจนำทรัพย์สินที่ได้จากการขายยาเสพติดฝากในธนาคารให้กลับบุคคลใกล้ชิด เพื่อปิดบังไม่ให้ใครรู้ ซึ่งยากต่อการตรวจสอบ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างมาก เพราะว่าการกฎหมายนั้นเรื่องของการตรวจสอบทรัพย์สินนั้นทำได้ยาก ขึ้นตอนมีมาก ทำให้ยากต่อการตรวจสอบยึดทรัพย์สินเวลาเจ้าหน้าที่จับกุมพวกค้ายาเสพติดได้ อย่างเช่นในบางกรณีเจ้าหน้าที่จับพวกค้ายาเสพติดได้ ถึงแม้ว่าจะถูกควบคุมไว้แต่ก็ให้บุคคลใกล้ชิดถ่ายโอนทรัพย์สินออกไปเพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหรือตามยึดเพราะกว่าจะทำ การอายัดบัญชีธนาคารของพวกค้ายาเสพติดนั้นมันขึ้นตอนมากมายทำให้ไม่ทันการในการตรวจยึดหรืออายัดบัญชีธนาคารได้ และถึงแม้จะถูกจับกุมแล้วและก็ถูกส่งเข้าเรือนจำไปแล้วแต่ก็ยังเข้าไปสร้างเครือข่ายภายในเรือนจำได้อีกถึงแม้จะถูกคุมขังแต่ก็ยังสามารถทำการติดต่อซื้อขายจากข้างในเรือนจำได้โดยให้บุคคลหาหนทางที่จะลักลอบนำโทรศัพท์มือถือเข้าไปให้นักโทษเพื่อทำการติดต่อซื้อขายยาเสพติดได้อีกเพราะยังมีอำนาจติดต่อซื้อขายได้เพราะยังมีทรัพย์สินซึ่งมีบุคคลใกล้ชิดดูแลให้อยู่เพราะยังมีทรัพย์สินที่ไม่ถูกยึดเพราะทำการหลบซ่อนให้พ้นจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ได้ ซึ่งถึงแม้จะมีการจับกุมปราบปรามอย่างมากเท่าไรก็ตามแต่เมื่อผู้ถูกจับหรือผู้เกี่ยวข้องยังมีทรัพย์สินอยู่เป็นจำนวนมาก ก็ทำให้มีอำนาจในการค้ายาเสพติดต่อไปได้ ถึงแม้จะถูกจับก็ตามเพราะทรัพย์สิน ยังไม่ถูกยึดไปทำให้ถึงจะมีการปราบปรามอย่างหนัก วางนโยบายเพียงใด ก็ยังไม่สามารถปราบปรามให้หมดไปได้ เพราะผลตอบแทนจำนวนมากแม้ว่าพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 จะให้อำนาจในการตรวจยึดหรืออายัดทรัพย์สินผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไว้ก็ตามแต่เมื่อได้ใช้อำนาจในพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจริงแล้วอำนาจในการยึดทรัพย์สินจะตกอยู่ที่คณะกรรมการตรวจสอบและเลขาธิการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) สั่งในกรณีความจำเป็นเร่งด่วน แต่เมื่อชุดจับกุมไม่ว่าจะเป็น เจ้าหน้าที่งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจจับผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ได้แล้วจะทำการยึดทรัพย์สินไว้เบื้องต้นเพื่อป้องกันการถ่ายโอนทรัพย์สินไม่ว่าจะเป็นเงินสดในบัญชีธนาคารหรือเงินสดที่ผู้ค้ายาได้ฝากหรือเก็บซุกซ่อนไว้กับผู้ใกล้ชิดเจ้าหน้าที่ชุดจับกุมก็ไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่เพราะไม่มีอำนาจโดยตรงจึงทำให้ทรัพย์สินถูกถ่ายโอนไปจึงทำให้ไม่สามารถตัดวงจรการค้ายาเสพติดไปได้จึงทำให้การค้ายาเสพติดไม่สามารถปราบปรามให้หมดไปได้เพราะผู้ค้ายาเสพติดยังมีเงินทุนหมุนเวียนที่จะใช้ในการค้ายังมี

ต่อไปไม่จบสิ้นดังนั้นจึงควรมีการเพิ่มอำนาจในการตรวจยึดทรัพย์สินในกรณีจำเป็นเร่งด่วนไว้ให้กับชุดจับกุมหรือชุดที่ปฏิบัติงาน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 3 “เจ้าพนักงาน ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

เรื่องเดียวกัน มาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(7) พิจารณานุมัติการแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการแต่งตั้งการปฏิบัติหน้าที่และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) พ.ศ.2519 หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการ แต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519

นอกจากนี้ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 14 (1) เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้กรรมการเลขาธิการ รองเลขาธิการและเจ้าพนักงานมีอำนาจในการเข้าไปเคหสถาน หรือสถานที่เพื่อตรวจค้น

เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีบุคคลที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหลบซ่อนอยู่ หรือมีทรัพย์สินซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเนื่องจากการเน้นซักถามว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกโยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ซึ่งอำนาจ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ตาม มาตรา 14 (1) นี้มีข้อยกเว้นบทบัญญัติของ มาตรา 33 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 จึงไม่ขัดต่อ มาตรา 33 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ดังนั้น จึงมีอำนาจเข้าไปค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ทั้งนี้ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ต้องปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แต่อำนาจในการเข้าค้นครั้งนี้ นั้นผู้เข้าค้นต้องมีบัตรประจำตัวเจ้าพนักงาน ป.ป.ส.ก่อน และต้องแสดงบัตรก่อนเข้าทำการตรวจค้น ด้วยแต่เมื่อทำการปฏิบัติเข้าจริงแล้วอำนาจในบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จะคุ้มครองเฉพาะแต่ผู้ที่มีบัตรจริงเพียงแต่เจ้าของบัตรเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ป.ป.ส. เท่านั้น แต่อำนาจในการตรวจค้นจะไม่คุ้มครองผู้ที่ไม่มีบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ซึ่งจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) นั้นในชุดทำงานจับกุมตรวจค้นผู้ที่มีบัตรเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) นั้นส่วนใหญ่แล้วจะมีไม่ครบทุกคนอาจมีเพียงหัวหน้าชุดหรือ

นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรเพียงอย่างเดียวจึงทำให้การตรวจค้น ไม่มีประสิทธิภาพเพราะกฎหมาย ไม่ได้ให้อำนาจคุ้มครองผู้ที่ไม่มีบัตรเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) จึงทำให้การหาพยานหลักฐานอาจทำได้ไม่อย่างเต็มที่ จึงควรหาหนทางที่จะเพิ่มอำนาจในการตรวจค้น ในกฎหมายให้มากกว่านี้แต่ต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยทั้งนี้ที่กล่าวมาข้างต้นไม่ว่าจะเป็นอำนาจในการตรวจยึดทรัพย์สินก็ดี อำนาจในการตรวจค้นก็ดียังมี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 15 เจ้าพนักงานมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับตามมาตรา 14 (3) ไว้เพื่อทำการสอบสวนขยายผลได้ไม่เกิน 3 วัน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิอาญา) ได้ทั่วราชอาณาจักร และให้มีอำนาจควบคุมผู้ถูกจับตามมาตรา 14 (3) ให้ส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อดำเนินการต่อไป

(พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519) โดยจะเห็นได้ว่าขั้นตอนดังกล่าวมีการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเข้ามาเกี่ยวข้องในทางปฏิบัติแล้วเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้จับกุมผู้ค้ายาเสพติดมาแล้วจะต้องทำการขยายผลการจับกุมผู้ค้ารายใหญ่กว่าเดิมแล้วต้องใช้เวลาในการติดต่อสั่งซื้อยาเสพติดจากผู้ค้ารายใหญ่กว่าเดิมแล้วขั้นตอนในการติดต่อกับพวกค้ายาเสพติดรายใหญ่ต้องใช้เวลามากซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 15 ได้ให้อำนาจไว้เพียง 3 วันซึ่งไม่เพียงพอต่อการขยายผลจับกุมจึงทำให้การปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพในการปราบปราม

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขข้อกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติจริง และสามารถนำมาบังคับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับหน่วยงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถช่วยลดปัญหาและภัยทางสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

มาตรา 14 เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ให้กรรมการ เลขาธิการ รองเลขาธิการและเจ้าพนักงานมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจค้น ยึดหรืออายัดยาเสพติดที่มีไว้โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือจับกุมบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ในกรณีที่มีเหตุ

อันควรสงสัยว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือบุคคลที่จะถูกจับได้หลบซ่อนอยู่ในเคหสถานหรือสถานที่นั้น ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการในทันที ยาเสพติดนั้นจะถูกโยกย้ายหรือบุคคลที่หลบซ่อนอยู่จะหลบหนี ก็ให้มีอำนาจเข้าไปในเวลากลางคืน ภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(2) คั่นเคหสถาน สถานที่ หรือบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามียาเสพติดซุกซ่อนอยู่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ยึด หรืออายัดยาเสพติดหรือทรัพย์สินอื่นใดที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือที่ได้ใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

(3) จับกุมบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(4) สอบสวนผู้ต้องหาในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(5) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณาเจ้าพนักงานตำแหน่งใดและระดับใด จะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายนั้นเจ้าพนักงานผู้ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเอกสารมอบหมายนั้นต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) หมายถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รวมถึงพัสดี เจ้าพนักงานกรมสรรพสามิต และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ในเมื่อทำการเกี่ยวกับการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุมหรือปราบปราม

อำนาจเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ส.ต.) ตามมาตร 14 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ให้อำนาจไว้หลายประการไม่ว่าจะเป็นการค้น การจับกุมยึดหรืออายัดและการสอบสวน อำนาจต่าง ๆ ล้วนมีผลกระทบกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยหลักแล้วการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายจะต้องคำนึงถึงหลัก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด
2. เพื่อศึกษาถึงอำนาจหน้าที่ ภาระเบี่ยงของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
5. เพื่อศึกษาค้นคว้ามาตรการที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สมมติฐานของการศึกษา

ปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 บัญญัติถึงการยึดและอายัดทรัพย์สินผู้เกี่ยวข้องคดียาเสพติด แต่ไม่อาจนำมาบังคับใช้ได้ทุกกรณี เนื่องจากผู้ค้ายาเสพติดมักจะหาหนทางในการปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดและในการยึดทรัพย์สินผู้เกี่ยวข้องคดียาเสพติดมีขั้นตอนยุ่งยากและหลายขั้นตอนไม่ทันต่อการยึดและอายัดทรัพย์สินได้ทันเวลา ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการต่าง ๆ นั้นไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอนอกจากนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 14 (1) ที่บัญญัติให้เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีอำนาจตรวจค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น และ มาตรา 15 บัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับตามมาตรา 14 (3) ซึ่งบทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถทำให้การป้องกันการปราบปรามยาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีการหาแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Document research) เป็นการศึกษาค้นคว้า จากตำรา หนังสือ บทความในวารสาร เอกสารวิจัย กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามยาเสพติด ภาระเบี่ยง ข้อบังคับเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้า

พนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลทางเว็บไซต์ต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานี้มุ่งศึกษาแนวคิด มาตรการของกฎหมาย กฎระเบียบอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตาม พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2534 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ 2545 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหากฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
2. ทำให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่ กฎระเบียบของเจ้าพนักงานพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. ทำให้ทราบถึงกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
5. ทำให้ทราบถึงมาตรการที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล